Tilda – en datadelings-tjeneste for tilsyn

Tilda – er en ny datadelingstjeneste som er tilrettelagt for at tilsynsmyndighetene, i tillegg til alle brannvesen og el-tilsyn i Norge, kan kobles tettere sammen digitalt. Den nye tjenesten kan bidra til mer risikobasert tilsynsvirksomhet, at tilsyn gjennomføres ut fra erfaringer gjennom innsamlede data fra tidligere og andres tilsyn og at tilsynsaktiviteter koordineres bedre.

Seniorrådgiver
Kåre Knutsen
Brønnøysundregistrene,
tjenesteansvarlig Tilda

Den nye datadelingstjenesten ble satt i drift 1. september i år og Brønnøysundregistrene har forvaltningsansvaret. Den er tilrettelagt for rundt 80 tilsynsmyndigheter, 202 brannvesen og 111 el-tilsyn. Tjenesten vil forenkle hverdagen for næringsliv, andre virksomheter og for tilsynsmyndighetene selv.

Bakgrunn

Samfunnet ønsker effektive tilsynsmyndigheter som ivaretar helse, miljø, sikkerhet, og som sikrer at næringsliv og virksomheter driver i tråd med lover og regler, men en del bedrifter opplever at tilsynene er en større belastning enn de trenger å være. Vi hører historier om at ulike tilsyn kommer samtidig eller rett etter hverandre, og hvert tilsyn krever gjerne mye informasjon og oppfølging.

Tilsynene selv ønsker å opptre mer enhetlig gjennom bedre samhandling og dialog på tvers. Videre ønsker også de å koordinere tilsynsvirksomheten, utføre mer risikobaserte tilsyn slik at den seriøse delen av næringslivet kan bruke mindre tid på å håndtere offentlige tilsyn. For å kunne oppnå dette effektivt må tilsynene dele informasjon. Uten å ha en felles løsning for å dele data, vil dette sannsynligvis være uoppnåelig.

Prosjektet «Deling av tilsynsdata»

I 2019 ble to ulike initiativer igangsatt med samme mål om å bedre den beskrevne situasjonen, og disse to ble slått sammen på vårparten 2020. Det ene initiativet hadde utspring i Nærings- og fiskeridepartementets forenklingsprosjekt. Her var grunntanken at seriøse bedrifter som over tid viser god etterlevelse av regelverket, bør kontrolleres sjeldnere. Denne tanken skulle realiseres gjennom bruk av hverandres erfaringer og «risikobasert tilsynsvirksomhet».

Det andre initiativet var Tilsynsmyndighetenes samordningsgruppes (TSG) behov for å erstatte sitt 20 år gamle system, Felles tilsynsdatabase (FTD). Gjennom FTD har fem tilsynsmyndigheter koordinert sin tilsynsvirksomhet i større eller mindre grad siden 2002. Nå ønsket man å se etter en mer moderne løsning, med flere muligheter og færre begrensninger, og med et vesentlig større nedslagsfelt for samarbeid enn de fem. Initiativene ble slått sammen til et prosjekt «Deling av tilsynsdata», som igjen er opphavet til tjenestenavnet Tilda.

En rekke statlige tilsynsmyndigheter, Brønnøysundregistrene, Nærings- og fiskeridepartementet, Digitaliseringsdirektoratet, og Cubit (fagsystemleverandør for brannvesen og EL-tilsyn) har jobbet sammen i prosjektet. Arbeidstilsynet ledet prosjektet. De nasjonale fellesløsningene Altinn (data.altinn.no) og Maskinporten utgjør kjernen i den tekniske løsningen.

Arkitekturen, og den tekniske løsningen som prosjektet valgte, gjør det mulig å dele informasjon digitalt, i maskinlesbart format. En forutsetning er at det enkelte tilsynet tilrettelegger dataene sine for deling. Det gjør de gjennom å beskrive dem og vise sammenhengen og koblingen til Tilda gjennom Felles datakatalog. Det vil da være raskt og enkelt å få oversikt over hva andre tilsyn har gjort eller planlegger å gjøre. Forenklingen er at i stedet for at potensielt 400 ulike tilsyn skal gjøre ett og ett innsyn hos andre tilsyn, kan Tilda hente data fra alle tilsyn med sine ulike fagsystemer, gjennom et felles standard grensesnitt. Hele prosessen skjer i sanntid med synkrone dataoverføringer, og data skal ikke mellomlagres noe sted. Målet er blant annet at tilsynene kan dele nødvendig informasjon effektivt, og at de har et bedre behandlingsgrunnlag for vurderingene de må gjøre. Informasjonen som deles i Tilda, gjør det mulig for tilsynene å gjøre disse vurderingene mer effektivt og kvalitativt bedre. Løsningen er også skalerbar og fleksibel. Dette er en viktig faktor når man vet at potensielt alle tilsyn kan komme til å koble seg på tjenesten og at nye behov vil melde seg underveis.

Styrings- og finansieringsmodell

For å sikre at tjenesten har et riktig tilbud med tilhørende utvikling til enhver tid, er det etablert et styringsråd som det øverste styringsorganet. Her sitter flere tilsynsmyndigheter, Digitaliseringsdirektoratet og Brønnøysundregistrene. Dette organet skal styre tjenestetilbudet, prioritere funksjonell videreutvikling av Tilda, og sette opp årlig budsjett i samarbeid med forvaltningsansvarlig. Under styringsrådet finner vi arbeidsgruppen. Dette organet består hovedsakelig av aktører som er tilkoblet Tilda. Arbeidsgruppen skal kontinuerlig samle inn funksjonelle forbedringsforslag og behov for nye/forbedrede datasett fra brukerne, og overfor tjenestetilbudet. Brønnøysundregistrene, som forvaltningsansvarlig, har ansvaret for den operative delen av Tilda.

Finansieringsmodellen

Tilda er en sentralfinansiert tjeneste som finansieres av Arbeids- og Sosialdepartementet med én million kroner årlig og Nærings- og Fiskeridepartementet med to millioner kroner årlig. Dette kom som en meget god nyhet nå i høst og gir oss rom for å utvikle tjenesten og at det blir en lavere terskel for tilsynene å ta den i bruk.

Styrings- og finansieringsmodellen er godt forankret hos tilsynene i prosjektet og Brønnøysundregistrene. Dette gir partene et godt fundament for drift og videreutvikling av tjenesten.

Tilda – veien videre

Vi er i en tidlig fase. Foreløpig er Arbeidstilsynet, Fiskeridirektoratet, Justervesenet, Miljødirektoratet, Statsforvalterne gjennom «Tilsynskalenderen», enkelte brannvesen og EL-tilsyn, via deres fagsystemleverandør Cubit, koblet til Tilda. Målet er selvsagt at alle tilsyn skal bli med siden gevinstene blir større jo flere tilsyn som er med og deler data i tjenesten. Dette er gevinster som ikke bare tilfaller tilsynene selv, men også næringslivet og andre virksomheter. Vår prioritet i denne fasen er derfor å drive innsalg og markedsføring av tjenesten overfor tilsynsaktørene, slik at vi når målene som vi har satt oss.

Neste fase er å utnytte potensialet i tjenesten i enda større grad. Vi ser muligheten for innovasjon gjennom denne datadelingstjenesten. Deling av data i seg selv øker innovasjonsgraden. I tillegg baserer Tilda seg på et samarbeid på tvers i offentlig sektor, og med næringslivet. Behov, utfordringer og ideer kommer opp i dialogen og møtearenaene. Erfaringer og løsninger deles og diskuteres. Dette er viktige drivere for videreutvikling av tjenesten. Et eksempel på dette er behovet fra aktører, utover tilsynene, om å få tilgang til data fra Tilda. Revisorforeningen, NHO og flere andre aktører har kontaktet oss om dette. Dette er spennende, og noe vi må se på sammen fremover. Det vil i så fall ikke være Tilda som løsning som vil være til hinder for videreutvikling.

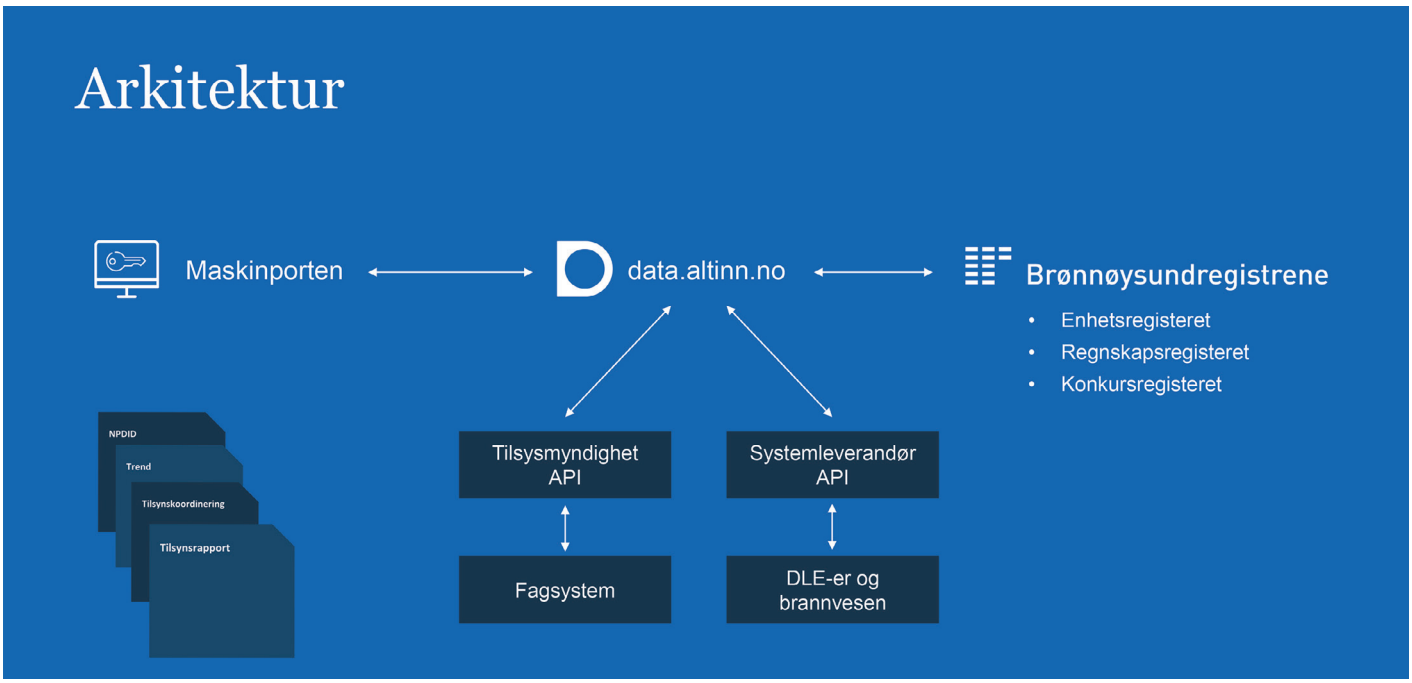

Skissen viser hvordan deling av tilsynsdata vil fungere i praksis. Ulike saksbehandlingssystemer hos de enkelte tilsynsmyndighetene kobles via API-er til data.altinn.no, som også gir tilgang til API-er mot diverse registre, som Enhetsregisteret, Konkursregisteret, Regnskapsregisteret og andre nasjonale registre. Tilganger styres via Maskinporten. Datasettene til venstre i skissen er sett med dataelementer og utgjør informasjonen man ønsker å dele i Tilda. Det er datasettene som flyter i løsningen.